

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА
ЛАБОРАТОРІЯ МЕТОДОЛОГІЇ І ТЕОРІЇ ПСИХОЛОГІЇ
L'UNIVERSITE DU MANITOBA, ST. ANDREW'S COLLEGE
ROYAL AUSTRALIAN COLLEGE OF GENERAL PRACTITIONERS (FRACGP)
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА
ТИЧИНИ, КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ
НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ МАЙСТЕРНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА ІМЕНІ АННИ ІВАНІВНИ КАГАЛЬНЯК
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ МВС УКРАЇНИ, КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ОСОБИСТОСТІ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19»

(PSYCHOLOGICAL RESOURCES PROTECT WELL-BEING
DURING THE COVID-19 PANDEMIC)

26 жовтня 2021 року

Київ-2021

ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ОСОБИСТОСТІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 [збірник тез міжнародної науково-практичної конференції]. Відп. ред. В.Л. Зливков; укладачі С.О. Лукомська, Н.А. Харченко, О.В. Котух. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2021. 78 с.

Збірник тез «**Психологічні ресурси особистості під час пандемії COVID-19**» створений за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції лабораторії методології і теорії психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, проведеної спільно з кафедрою психології Уманського державного педагогічного університету та кафедрою психології і педагогіки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ МВС України, за участі фахівців із Royal Australian college of general practitioners та St. Andrew's college. У збірнику представлено результати аналізу зарубіжних та вітчизняних досліджень з питань можливостей актуалізації психологічних ресурсів під час пандемії COVID-19; визначено форми організації та методики надання психологічної допомоги в період пандемії; охарактеризовано шляхи інтеграції зусиль психологів різних країн у розробці ефективних методик актуалізації психологічних ресурсів у період пандемії та по її завершенні.

Збірник адресовано психологам, соціальним працівникам, студентам вищих навчальних закладів та всім, хто цікавиться психологією особистості та психологією подолання кризових ситуацій.

м. Київ, 2021

© лабораторія методології і теорії психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України

ЗМІСТ

Валерій Зливков ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	5
Світлана Діхтяренко ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	7
Maе Maple FACTORS ASSOCIATED WITH WELL-BEING DURING THE COVID-19 PANDEMIC	11
.....	
Ekaterina Royal MENTAL HEALTH SUPPORTS DURING COVID-19.....	13
Ірина Вахоцька СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ІНДИКАТОРИ ПЕРЕЖИВАННЯ ПЕДАГОГАМИ КРИЗИ В МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКАХ	14
Наталія Висідалко СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ ЯК СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ САМОРЕГУЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ОСОБИСТОСТІ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	16
Євгеній Воропаєв ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ АРТИСТИЧНОЇ ПЛАСТИКИ В СИТУАЦІЯХ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ І СТРЕСУ	18
Юлія Гичко МАЛІ ГРУПИ ЯК СОЦІАЛЬНЕ МІКРОСЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	20
Наталія Гриньова ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС ПОДОЛАННЯ СКЛАДНИХ СИТУАЦІЙ	22
Лариса Данилевич ГУМОР ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ	23
Вікторія Девіленєва ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	25
Олена Завгородня, Лариса Макіна СТРАТЕГІЇ БОРОТЬБИ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ З УРАХУВАННЯМ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ COVID-19.....	27
Ольга Захожа ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	31
Сергій Копилов ЕКЗИСТЕНЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА СПРЯМОВАНІСТЬ НА БУТТЯ У КУЛЬТУРІ	33
.....	
Ангеліна Косова, Оксана Краєва ДО ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕСУРСНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ПІД ЧАС COVID-19.....	37
Олена Котух ШЛЯХИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД КАРАНТИНУ	41
.....	
Валентина Кравців, Наталія Тавровецька ЧИННИКИ	

передумов для залучення її членів до активної суспільної діяльності. Ефективність такої діяльності залежить від міри ідентифікації особистості з групою, тобто від збігу індивідуальних та спільних для групи цілей, соціальних установок і ціннісних орієнтацій. Соціальний механізм внутрішньогрупової ідентифікації ґрунтується на ціннісно-нормативній регуляції поведінки членів групи. Виконання чи невиконання ними певних групових вимог тягне за собою відповідні заохочення або санкції. Засобами ідентифікації виступають різні способи спілкування: навіювання, переконання, не-усвідомлене наслідування та свідоме прийняття впливу групи.

Отже, основним аспектом соціологічного дослідження малих груп є аналіз функції соціального середовища як посередника у процесі взаємодії особистості та суспільства. Ця функція пов'язана з трансформацією вимог суспільства, великих соціальних груп у конкретні зразки поведінки.

Список використаних джерел:

1. Андриенко Е.В. Социальная психология: Учеб. пособие для студ. пед. вузов. Москва: Академия, 2000. 264 с.
2. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Єрмакова Т.О. Соціальна психологія: Навч.-метод. посібник. Київ: Каравела, 2009. 216 с.
3. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Основы психологии управления: Учебник. Харків: Упр. внутр. дел, 1999. 528 с.
4. Бендас Т.В. Гендерные исследования лидерств. Вопросы психологии. 2001. №1. С. 87-95.
5. Бовина И.Б. О феномене "группового духа". Вестник Московского университета. Сер. 14, Психология. 1998. №1. С. 47-52.

Наталія Гриньова

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС ПОДОЛАННЯ СКЛАДНИХ СИТУАЦІЙ

Проблема життєстійкості особистості, її актуальність зростає в зв'язку з такими особливостями нашого суспільства, як нестабільність, невизначеність, що характеризують практично всі сфери життя людини. За останні 25 років життєстійкість розглядалася зарубіжними дослідниками як особистісна властивість, яка дозволяє людині переробити скрутну ситуацію з потенційними неприємностями в можливість психологічного зростання, лідерства, здоров'я [2, 3].

Вперше феномен життєстійкості описав С. Мадді як поняття «hardiness», яке відображає психологічну живучість і розширену ефективність людини, пов'язану з її мотивацією перетворювати стресогенні життєві події [2]. С. Мадді встановлено зв'язок між життєздатними відносинами і життєстійкими діями, який розкривається через: а) прагнення до вирішення важких ситуацій, на противагу їх заперечення та уникнення; б) така взаємодія з іншими, яка

спрямована на надання і очікування допомоги та підтримки, а не на захисні реакції або змагальні відносини [2].

С. Кобейса було введено поняття «психологічної стійкості» і висунуто припущення, що стійкість послаблює вплив важкої життєвої ситуації на здоров'я людини. С. Кобейса характеризував стійкість як таку, що складається з трьох компонентів:

- а) зобов'язання перед собою і роботою;
- б) особистісний контроль над життєвими подіями;
- в) сприйняття важкої ситуації як проблеми, а не як загрози. Її вирішення дає можливість для зростання [3].

Стійкі люди мають більшу здатність до протистояння негативним впливам складних ситуацій та сприймають їх менш критично. Сприйняття ситуації залежить також від наявності великої кількості ресурсів, для того, щоб впоратися з важкими обставинами [3]. Стійкість відображає психологічну живучість та ефективність людини.

В рамках психологічної теорії діяльності і психології здібностей, життєстійкість розглядається як інтегральна здатність людини до діяльності з подолання життєвих труднощів, як результат розвитку і застосування цієї здатності. Життєстійкість – риса особистості, що дозволяє справлятися з дисстресом ефективно і завжди в напрямку особистісного росту. Поняття «життєстійкість» характеризує міру здатності особистості витримувати стресову ситуацію, зберігаючи внутрішню збалансованість і не знижуючи успішності діяльності [1].

Зберігати внутрішню гармонію, сприятливі міжособистісні відносини, переживання благополуччя в ситуаціях життєвих випробувань дозволяє психологічна стійкість особистості. Психологічна стійкість особистості безпосередньо визначає її життєздатність, психічне і соматичне здоров'я [1].

Отже, життєва стійкість – це комплекс психологічних властивостей, яка дає людині можливість приймати рішення і регулювати свою поведінку, оцінювати ситуацію, але виходячи, перш за все, зі своїх внутрішніх уявлень і критеріїв. Це формує здатність і можливість особистості знаходити внутрішні або зовнішні ресурси, що дозволяють їй ефективно справлятися з важкими життєвими ситуаціями.

Список використаних джерел:

1. Kuz'min M. Ju., Konopak I. A., Ustinov V. P. Kachestvo zhiznestojkosti i problema ego diagnostiki. *Problemy teorii i praktiki sovremennoj psihologii*. Materialy nauchno–prakticheskikh konferencij studentov, aspirantov i molodyh uchenyh 2006–2007. Irkutsk : Izd-vo Irkut. gos. un-ta. 2007. S. 4–8.
2. Maddi S. R. On hardiness and other pathways to resilience. *American Psychologist*. 2005. № 60 (3). P. 261–262.
3. Kobasa S. C. Commitment and coping in stress resistance among lawyers. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1982. № 42. P. 707–717.

Лариса Данилевич